

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Μετά την ομόφωνη απόφαση της 59^{ης} Συνόδου των Πρυτάνεων η Διαπανεπιστημιακή Επιτροπή συνεδρίασε στις 26/11/08 και στις 20/2/09 και κατέληξε στα ακόλουθα:

Σε μια εποχή όπου η ποιότητα παιδείας είναι το ζητούμενο από τη στιγμή της ανατροφής από την οικογένεια μέχρι τις σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ο ρόλος των ΑΕΙ είναι ιδιαίτερα σημαντικός, διότι αποτελεί το τελευταίο και σημαντικότερο φίλτρο πριν ο πολίτης-επιστήμων αποδοθεί στην κοινωνία.

Στο σύγχρονο κόσμο της πληροφορίας που αποτελεί ελεύθερα διαθέσιμο υλικό στο διαδίκτυο, όπως λέει ο T. S. Elliot «Χάσαμε τη γνώση και εν συνεχεία, μέσα από τη γνώση χάσαμε τη σοφία». Σε μία εποχή όπου η τεχνολογία και η οικονομία της Τεχνολογίας έχουν αναδειχθεί ως το βασικό όχημα για την ευημερία των πολιτών, παρόλα αυτά η τελευταία οικονομική και κοινωνική κρίση καταδεικνύει ότι η μόνη σταθερή αξία στην κοινωνία είναι ο άνθρωπος.

Στις μέρες μας η Παιδεία, από τη μια πλευρά, αποτελεί όλο και συχνότερα αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης(παράδειγμα τα Πανεπιστήμια των πετροδολαρίων του Κόλπου και τα franchising των αποτυχημένων Κολεγίων της Αγγλίας) και από την άλλη πλευρά, ευτυχώς, η παιδεία έχει μπει στο μικροσκόπιο της πλέον εμπεριστατωμένης κοινωνικής ανάλυσης (παράδειγμα η Σουηδία), ενώ τα ΑΕΙ δραστηριοποιούνται πέρα από την έρευνα και τη διδασκαλία και στην ουσιαστική και ενεργό κοινωνική παρέμβαση (society at large).

Γίνεται αντιληπτό ότι τα πανεπιστήμια πρέπει να φροντίσουν ιδιαίτερα να αναδείξουν τον ρόλο τους ως διαμορφωτές του κοινωνικού/ οικονομικού γίνεσθαι και να αποδείξουν ότι οι αυριανοί επιστήμονες-πολίτες μπορούν να οδηγήσουν την κοινωνία σε ένα ευτυχέστερο μέλλον.

Η χώρα μας μπορεί και πρέπει να προτείνει μέσα από τα Πανεπιστήμιά της μια πιο ολιστική και ανθρώπινη διάσταση σπουδών με προγράμματα όπως ο «Επιστήμων Πολίτης».

Ο «Επιστήμων Πολίτης» ως πρόγραμμα-μάθημα μπορεί να αναδειχθεί ως μια συμπληρωματική εκπαιδευτική δραστηριότητα, όπου οι φοιτητές μας, μέσα από τον ευρύτερο «διάλογο» των επιστημών και μια «ολιστική» θεώρηση της γνώσης, θα αποκτήσουν κριτική σκέψη και αυτογνωσία.

Το πρόγραμμα-μάθημα «Επιστήμων Πολίτης» είναι ένα στοιχείο που μπορεί να αφορά όλα τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του κόσμου κι έχει ως αντικείμενο τη διατήρηση της ανθρωποκεντρικής φιλοσοφίας ως βασικού δομικού στοιχείου της κοινωνίας μας, όπου η τεχνολογική σκέψη και το χρήμα θα αποτελούν το «μέσον» και όχι το «σκοπό». Χωρίς να καταργεί την αναγκαιότητα της τεχνολογίας, της αριστείας και της καινοτομίας στο σύγχρονο τρόπο ζωής, επαναπροσδιορίζοντας, ωστόσο, τον άνθρωπο ως βάση όλων των επιστημών, αυτό το «συμπλήρωμα παιδείας» μέσω της ολιστικής προσέγγισης της γνώσης και συναντίληψης του περιβάλλοντος σε όλες τις διαβαθμίσεις, δύναται να γίνει το «επιβάλλον»

στη διαχείριση της πληροφορίας, με βασικό στοιχείο την αυξημένη κριτική ικανότητα και τη φιλοσοφία του εξανθρωπίζεσθαι.

Προτάσεις της Επιτροπής για τη δομή και διεξαγωγή του μαθήματος

Θεσμοθέτηση του μαθήματος με Προεδρικό Διάταγμα ως «Συμπλήρωμα παιδείας» στα ΑΕΙ με διατμηματικό – διαπανεπιστημιακό χαρακτήρα.

Τα Πανεπιστήμια που θα υιοθετήσουν το μάθημα, θα εμπλακούν δια εκπροσώπου τους στη Διαπανεπιστημιακή Επιτροπή για τον Προγραμματισμό και τη Διαμόρφωση διεξαγωγής του μαθήματος.

Οι θεματικές περιοχές διδασκαλίας θα ορίζονται από τη Σύνοδο των Πρυτάνεων μετά από προτάσεις των εμπλεκόμενων Πανεπιστημίων στην ετήσια συνάντησή τους.

«Θεσμικός» εκπρόσωπος θα ορίζεται από το κάθε Πανεπιστήμιο 'senior' μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας που θα στελεχώνει την Επιτροπή της Συνόδου των Πρυτάνεων. Ο τρόπος εκλογής του θα ορίζεται από το κάθε Πανεπιστήμιο με τελική απόφαση της Συγκλήτου.

Για κάθε θεματική περιοχή διδασκαλίας θα ορίζεται κάθε εξάμηνο senior «θεματικός» υπεύθυνος αντίστοιχου αντικειμένου, ο οποίος θα είναι και ο υπεύθυνος για τη διεξαγωγή του μαθήματος στο συγκεκριμένο Πανεπιστήμιο το συγκεκριμένο εξάμηνο κατά το οποίο διδάσκεται η θεματική περιοχή .

Ένα μέλος ΠΔ/407 θα συνεπικουρεί τον senior συντονιστή για την οργάνωση και τη διεξαγωγή του μαθήματος. Θα είναι υπεύθυνος για το συντονισμό των διδακτικών μονάδων ανάμεσα στα Τμήματα, την ανεύρεση αιθουσών διδασκαλίας, την παρακολούθηση των φοιτητών, την υποστήριξη και διεξαγωγή εξετάσεων, τη συλλογή βαθμολογίας (προφανώς, θα υπάρχουν αρκετοί εξω-ιδρυματικοί βαθμολογητές λόγω πολλαπλής προσέλευσης διδασκόντων).

Το μάθημα θα συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα του κάθε Τμήματος με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κατόπιν εισήγησης της Συγκλήτου.

Η κατανομή διδακτικών μονάδων και η ύλη του μαθήματος ως «κατ' επιλογήν» ή «κατ' επιλογήν υποχρεωτικό» θα αποφασίζεται από την εκάστοτε Σύγκλητο.

Θα υπάρχει διαπανεπιστημιακό περιοδικό με τίτλο «Επιστήμων Πολίτης» που θα δημοσιεύει επιλεγμένα κείμενα από τα μαθήματα και τις εργασίες των φοιτητών.

Τα Πανεπιστήμια θα λαμβάνουν από ένα κεντρικά διαχειριζόμενο προϋπολογισμό το ποσό των 30.000€ ανά θεματική περιοχή διδασκαλίας ανά ακαδημαϊκό έτος.

Οι θεματικές περιοχές μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις να διδάσκονται παράλληλα σε περισσότερα του ενός ιδρύματα.

Στόχος είναι να υπάρχουν 10-15 θεματικές περιοχές, οι οποίες στην πλειοψηφία τους θα επαναλαμβάνονται σε σταθερή βάση, για να εξασφαλίζεται η περιοδικότητα του θέματος και ο καλύτερος συντονισμός των διδασκόντων και η απόκτηση εμπειρίας ως προς την καλύτερη δυνατή διεξαγωγή του μαθήματος.

Θεματικές περιοχές – Προτάσεις Πανεπιστημίου Κρήτης

- 1) ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ
- 2) Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΗΜΕΡΑ
- 3) ΘΕΟΣ/ ΑΝΘΡΩΠΟΣ
- 4) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- 5) ΟΙ ΚΛΑΣΣΙΚΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΜΕ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ
- 6) ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ/ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ/ ΤΡΙΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
- 7) ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΣΩΜΑ/ ΥΓΕΙΑ
- 8) ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
- 9) ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
- 10) Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΗΜΕΡΑ
- 11) ΚΟΣΜΟΣ/ ΣΥΜΠΑΝ
- 12) ΠΙΣΩ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ (υπό συζήτηση)

Θεματικές περιοχές – Προτάσεις

1. Άνθρωπος
 2. Περιβάλλον
 3. Κοσμοχώρος
 4. Οικονομία
 5. Τεχνολογία
 6. Πολιτισμός
-

Τρόπος και αναλογία επιλογής των διδασκόντων

Οι Διδάσκοντες – Ομιλητές – Εισηγητές θα αποτελούν το "the best of the best" των Πανεπιστημιακών Τμημάτων όλης της χώρας και θα έχουν σχέση με το θεματικό αντικείμενο. Αυτοί θα πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον το 50% των διδασκόντων, ενώ το 20% θα προέρχεται από το εξωτερικό και το υπόλοιπο 30% από το Πανεπιστήμιο στο οποίο θα διδάσκεται η εκάστοτε θεματική περιοχή.